Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen

Sanna-Riikka Saarela

Suomen ympäristökeskus

Eduskunnan ympäristövaliokunta, 27.10.2017

SYKE

Tavoitteilla on tärkeä rooli valtakunnallisten alueidenkäyttökysymysten huomioon ottamisessa

- Rooli maakuntien ja kuntien kaavoituksessa, viranomaisten toiminnassa sekä muutoksenhaussa – merkitys koettu tärkeänä ja positiivisena
- Maankäyttö- ja rakennuslain muutosten vuoksi tavoitteiden merkitys mahdollisesti aiempaa suurempi

SYKE

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen riippuu:

- miten alueidenkäytön suunnittelu organisoidaan
- millaisia suunnitteluratkaisuja tehdään sekä
- miten maakuntien ja kuntien sekä suunnittelun eri osa-alueista vastaavien viranomaisten ja muiden tahojen välinen yhteistyö onnistuu

Toteutumiseen vaikuttaa myös se, millaisia ratkaisuja sektorilainsäädännön piirissä olevien asioiden suhteen tehdään.

SYKE

Kunnan, maakunnan ja valtion muuttuneita ja muuttuvia rooleja tavoitteiden toimeenpanossa ja seurannassa on syytä tulevaisuudessa tarkastella osana käynnissä olevaa aluehallintomuutosta

SYKE

Uudet tavoitteet

- Ei sektorilainsäädännön kanssa päällekkäisiä kirjauksia
- Koskevat voimassa olevia tavoitteita rajatummin keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia
- Mahdollistavat joustavan tulkinnan

→vahvistavat maakuntien ja kuntien itsehallinnollista asemaa alueidenkäytössä

→haastaako tulkinnan ja soveltamisen monimuotoisuus yhteistyön?

SYKE

Toteutuessaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

- Luovat edellytyksiä koko maan monipuolisille kehittämiselle
- Tukevat toimivan, taloudellisen ja vähäpäästöisen yhdyskuntarakenteen, yhdyskuntahuollon ja energia- ja liikennejärjestelmän kehittämistä
- Edistävät palveluiden, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden saavutettavuutta koko maassa
- Tukevat muiden toimien ohella ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista
- Edistävät arvokkaan luonto- ja kulttuuriympäristön säilyttämistä sekä taajamissa että maaseudulla
- Hillitsevät ympäristöriskien syntymistä ja niiden haittavaikutuksia

SYKE

Joitakin mahdollisia ristiriitoja:

- Biotalouden edistäminen lisää metsien hakkuita, mikä voi johtaa ristiriitoihin metsien hiilinielun säilymisen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kanssa
- Ylimaakunnalliset suunnittelutarpeet vs. itsenäiset maakunnat/kunnat
- Alueellinen eriytyminen

SYKE